

Облікова ставка НБУ з 27 жовтня 2017 року – 13.5% річних

ПОВІДОМЛЕННЯ НБУ:

Правління Національного банку України прийняло рішення підвищити облікову ставку до 13.5% річних з 27 жовтня 2017 року. Більш жорстка монетарна політика сприятиме зниженню споживчої інфляції та наближенню до цілі у 2018 році.

Споживча інфляція у вересні 2017 року прискорилась до 16.4% у річному вимірі і перевищила траєкторію прогнозу Національного банку, опублікованого в липневому Інфляційному звіті. Це зумовлено насамперед прискоренням зростання цін на сирі продовольчі товари, підвищенням виробничих витрат, а також певним поживленням споживчого попиту.

Як і в попередні місяці, через дію факторів з боку пропозиції на внутрішньому ринку високими темпами зростали ціни на фрукти та овочі, м'ясу та молочну продукцію.

Здорожчання сирих продуктів харчування опосередковано – через вплив на вартість продуктів з високим ступенем переробки – вплинуло і на рівень базової інфляції (7,7% у річному вимірі), яка так само перевищила очікування.

Також на базовій інфляції певним чином позначилося зростання цін на послуги внаслідок збільшення виробничих витрат, у тому числі через детінізацію оплати праці на фоні дворазового підвищення мінімальної заробітної плати на початку року.

Прискоренню базової інфляції сприяла й очікувана активізація споживчого попиту. По-перше, це відбулося завдяки зростанню реальних наявних доходів населення внаслідок підвищення заробітних плат в приватному секторі через високий попит на

робочу силу. По-друге, цьому сприяло поступове поліпшення споживчих настроїв на тлі оголошених соціальних ініціатив Уряду.

Протидіяли зростанню базової інфляції досить стримана фіскальна та монетарна політика. Ситуація на валютному ринку також не справляла тиску на рівень інфляції. В цілому фундаментальні фактори, які впродовж більшої частини поточного року зумовлювали зміцнення гривні до долара США, (а саме – сприятлива зовнішня кон'юнктура для товарів вітчизняного експорту) зберігалися. Певне послаблення обмінного курсу у вересні-жовтні зумовлено переважно ситуативними факторами, а також впливом сезонності попередніх років на настрої економічних агентів. Відповідно, Національний банк згладжував надмірні коливання курсу гривні.

Після тривалої тенденції до покращення інфляційних очікувань, протягом останніх місяців вони погіршились. Згідно з результатами опитувань домогосподарств, банків та фінансових аналітиків, проведених у вересні-жовтні, Національний банк відзначає підвищення очікувань щодо темпів зростання цін на наступні 12 місяців. Погіршення очікувань зокрема відображає вплив високих поточних показників зростання цін та ефект від оголошення суттєвого підвищення соціальних стандартів.

Надалі інфляція уповільнюватиметься і знову наблизиться до цільових значень. Однак цей процес буде тривалішим, ніж прогнозувалося раніше.

З огляду на прискорення інфляції впродовж останніх місяців та нові проінфляційні фактори (зокрема, більш активне відновлення споживчого попиту, стрімке підвищення пенсійних виплат і мінімальної заробітної плати, акцизів на тютюнові вироби тощо) Національний банк переглянув прогноз інфляції на 2017 та 2018 роки.

До кінця 2017 року інфляція знизиться до 12,2% (попередній прогноз – 9,1%).

Надалі інфляція продовжить уповільнюватися та наблизиться до центральної точки цільового діапазону в третьому кварталі 2018 року. А на кінець 2018 року інфляція становитиме 7.3% (попередній прогноз – 6.0%).

Прогноз інфляції на 2019 рік залишився незмінним, на рівні цілі – 5.0%.

Зниження інфляції у 2018-2019 роках з поточного рівня обумовлюватиметься досить жорсткою монетарною політикою, затуханням впливу різкого підвищення цін на продовольчі товари та помірною волатильністю обмінного курсу. Відповідно, уповільнюватимуться як темпи зростання цін на сирі продовольчі товари, так і базова інфляція, яка відчутно від них залежить. Загалом, фундаментальний інфляційний тиск на прогнозованому горизонті залишатиметься стриманим.

Найбільш суттєво серед компонент інфляції у 2018 – 2019 роках зростатимуть адміністративно регульовані ціни (більше ніж на 10% на рік). Це переважно відбудеться внаслідок очікуваного поступового підвищення світових цін на енергоресурси з відповідним перенесенням на внутрішні ціни та політики Уряду, спрямованої на гармонізацію ставок тютюнових акцизів до рівнів акцизного навантаження в ЄС.

Економіка України зростає у 2017 році більш суттєво, ніж очікувалося.

Національний банк покращив прогноз економічного зростання у 2017 році з 1.6% до 2.2%. Це пов'язано із сприятливою дією як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що відобразалося в кращих результатах економічної активності більшості галузей в другому-третьому кварталах цього року, ніж очікувалось раніше.

У 2018 – 2019 роках зростання ВВП прискориться до 3.2% та 3.5% відповідно. Приватне споживання залишиться основним рушієм економічного зростання в ці роки завдяки підвищенню заробітних плат та пенсій, поліпшенню споживчих настроїв населення та

активізації споживчого кредитування.

Активізація споживчого попиту, збільшення інвестицій та потреби в зовнішніх джерелах поставок енергоресурсів і надалі будуть зумовлювати зростання імпорту. Разом з тим зростатиме й експорт, зокрема завдяки очікуваному в наступному році поверненню металургійних підприємств до попередніх рівнів виробництва, сприятливій зовнішній кон'юктурі та високим обсягам виробництва продовольства.

Відтак, дефіцит поточного рахунку платіжного балансу у 2017 – 2019 роках збережеться на рівні близько 4 млрд. дол. США. Його повністю компенсуватимуть надходження за фінансовим рахунком.

Ключовим припущенням цього прогнозу є подальша співпраця з Міжнародним валютним фондом. Профіцит платіжного балансу разом з наступними траншами кредиту за програмою EFF забезпечать подальше нарощування міжнародних резервів.

Національний банк очікує на надходження чергового траншу за програмою EFF у першому кварталі 2018 року. Разом із профіцитом зведеного платіжного балансу це дасть змогу збільшити міжнародні резерви до 22.2 млрд. дол. США (або 4.2 місяця імпорту майбутнього періоду) на кінець 2018 року.

Разом з тим Національний банк бачить низку ризиків для реалізації окресленого прогнозного сценарію.

Тимчасові фактори пропозиції, які зумовлювали подорожчання сирих продуктів харчування цього року, та подальше поживлення споживання на тлі підвищення соціальних стандартів можуть призвести до посилення фундаментального тиску на рівень інфляції.

Крім того, може посилитися вразливість економіки України через затримку із надходженням зовнішнього офіційного фінансування за програмою співпраці з МВФ.

З метою приведення інфляції до цільових показників та з

урахуванням окреслених ризиків Національний банк вважає за необхідне підвищити облікову ставку до 13.5% річних.

Більш жорстка монетарна політика насамперед спрямована на упередження подальшого погіршення інфляційних очікувань. Крім того, такий стриманий монетарний стан є реакцією на підвищення ризиків затримки відновлення співпраці з МВФ та прискорення споживчого попиту внаслідок підвищення соціальних стандартів.

Більш жорстка монетарна політика допоможе знизити інфляцію кількома каналами. Підвищення облікової ставки буде стимулювати притік заощаджень у банківський сектор і, відтак, стримувати споживчий попит. Також підвищення ставок робить більш привабливими фінансові інструменти в національній валюті порівняно з аналогами в іноземній валюті, що матиме позитивний вплив на майбутню інфляцію через канал обмінного курсу.

Саме в результаті жорсткої монетарної політики інфляція наблизиться до центральної точки цільового діапазону в третьому кварталі 2018 року.

Правління Національного банку переконане, що досягнення цінової стабільності – необхідна передумова стійкого економічного зростання. Зокрема, стійке покращення інфляційних очікувань виступає основним фактором зниження відсоткових ставок банків у середньостроковій перспективі.

У випадку реалізації окреслених вище інфляційних ризиків Національний банк може вдатися до подальшого підвищення облікової ставки для їх нівелювання і повернення інфляції до цільової траєкторії.

Натомість, у разі уповільнення інфляції відповідно до прогнозного сценарію, подальшої співпраці з МВФ та проведення виваженої фіскальної політики Національний банк може повернутися до циклу пом'якшення монетарної політики наприкінці 2018 року.

Підвищення облікової ставки до рівня 13.5% затверджено Рішенням Правління Національного банку України від 26 жовтня 2017 року № 688-рш “Про розмір облікової ставки”.

Наступне засідання Правління Національного банку України з питань монетарної політики відбудеться 14 грудня 2017 року відповідно до затвердженого та оприлюдненого графіка.

**КАЛЬКУЛЯТОР
інфляційних
пені
3% річних**

**Зведена таблиця індексів інфляції
за період 1991-2017рр.
[посилання/link]**

**Дати опублікування індексів інфляції в
2017 році**